

فهم و تحلیل عملکرد مالی بانک‌ها

نگارش:

میثم کاویانی

دانشجوی دکترای مدیریت مالی

حامد آراد

دانشجوی دکترای حسابداری

www.ketab.ir

انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس
دفتر: تهران، خیابان حافظ، نرسیده به جمهوری، بن‌بست ازهری، شماره ۱۰
تلفن: ۶۴۰۸۴۰۰۰
نمایشگاه و فروشگاه: تهران، میدان ونک، خیابان ملاصدرا، شماره ۲۵
تلفن: ۸۸۶۴۸۱۹۲ دورنگار: ۶۴۰۸۴۹۲۶
تارنمای انتشارات: www.boursepub.ir
رایانامه: info@boursepub.ir

فهم و تحلیل عملکرد مالی بانک‌ها

- نویسندگان: میثم کاویانی، حامد آراد
- ناشر: انتشارات بورس وابسته به شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس
- چاپ دوم: ۱۳۹۹
- قیمت: ۶۰/۰۰۰ تومان
- شمارگان: ۵۰۰ نسخه
- چاپ و صحافی: اسپینا
- شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۸۷۲-۳۱-۴

همه حقوق محفوظ و متعلق به ناشر است.

سرشناسه: کاویانی، میثم، ۱۳۶۳
عنوان و نام پدیدآور: فهم و تحلیل عملکرد مالی بانک‌ها/ نگارش میثم کاویانی، حامد آراد.
مشخصات نشر: تهران: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، انتشارات بورس، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ج، ۱۷۵ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۸۷۲-۳۱-۴
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
موضوع: ۱. بانک و بانکداری - ایران / Banks and banking -- Iran
۲. امور مالی - ایران / Finance -- Iran
شناسه افزوده: آراد، حامد، ۱۳۶۳ -
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ HG۳۲۷۰/۲/۱۶۵۲۳
رده‌بندی دیویی: ۳۳۲/۱۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۱۸۴۳۲

فهرست مطالب

۱.....	سخن ناشر.....
۳.....	پیشگفتار نگارندگان.....
۵.....	فصل ۱: بانک و بانکداری در ایران.....
۶.....	نقش بانک در اقتصاد.....
۷.....	اقسام بانکداری.....
۸.....	تجهیز منابع بانکی.....
۸.....	بانکداری و فناوری اطلاعات.....
۹.....	ابزارهای سیاست پولی و عملکرد آن‌ها در ایران.....
۱۱.....	سیاست تنزیل در ایران.....
۱۱.....	ذخیره قانونی در ایران.....
۱۲.....	معرفی خدمات ارائه شده در بانک‌های سراسر کشور.....
۱۲.....	تسهیلات.....
۱۴.....	کمیته بال.....
۱۵.....	کمیته بال و وضعیت مالی بانک‌ها.....
۱۵.....	کمیته بال و گزارش‌های مالی بانک‌ها.....
۱۵.....	شفافیت گزارشگری مالی در بانک‌ها.....
۱۷.....	فصل ۲: ارزیابی عملکرد مالی بانک‌ها.....
۱۷.....	مفهوم اندازه‌گیری عملکرد.....
۱۸.....	مفهوم ارزیابی عملکرد بانک.....
۱۸.....	نگاه اجمالی به دلایل ارزیابی عملکرد بانک‌های تجاری.....
۱۹.....	کمیته بال و عملکرد مالی.....
۱۹.....	معیارهای ارزش‌آفرینی ارزیابی عملکرد مالی.....

۲۰..... شاخص‌های نوین ارزیابی عملکرد مختص بانک‌ها (EVA، MVA، FGV، CFROI)

فصل ۳: صورت‌های مالی بانک‌ها..... ۲۳

۲۳..... صورت‌های مالی بانک‌های تجاری

۲۵..... ساختار ترازنامه

۲۵..... دارایی‌ها

۲۵..... دریافتی‌های نقدی از مؤسسات سپرده‌گذاری

۲۷..... اوراق بهادار سرمایه‌گذاری

۲۳..... دارایی‌ها و بدهی‌های خارج از ترازنامه

۲۵..... اعتبار اسنادی تجاری و اعتبار اسنادی ضمانتی

۲۷..... سایر فعالیت‌های تولیدکننده کارمزد

۲۸..... صورت سود و زیان

۴۲..... سیستم کسب درآمد در بانکداران ایران

فصل ۴: تجزیه و تحلیل عملکرد مالی بانک‌ها..... ۴۵

۴۵..... تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی

۵۰..... نسبت‌های نقدینگی

۵۱..... نسبت وام به سپرده (LDR)

۵۲..... نسبت نقد و سرمایه‌گذاری پرتفوی به سپرده (CFDR)

۵۲..... نسبت وام به دارایی (LAR)

۵۳..... نسبت‌های سودآوری

۵۳..... نرخ بازده دارایی‌ها (ROA)

۵۴..... بازده حقوق صاحبان سهام

۵۵..... حاشیه سود (PM)

۵۶..... نسبت اهرمی یا نسبت‌های ریسک و توانایی پرداخت بدهی

۵۶..... نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام (DER)

۵۷..... نسبت بدهی به کل دارایی‌ها (DTAR)

۵۸..... ضریب حقوق صاحبان سهام (EM)

۵۹..... نسبت‌های کارایی

۵۹..... به کارگیری دارایی (AU)

۶۱..... نسبت سود به مخارج (PER)

۶۲..... کارایی عملیاتی (OE)

۶۲..... سایر نسبت‌ها

۶۳..... نسبت مابه‌التفاوت

۶۳..... کارایی سربار

۶۴..... عملکرد سهم

۶۴..... رشد سپرده‌ها

نرخ سود پرداخت شده به سپرده‌ها.....	۶۴
نسبت هزینه‌های پرسنلی.....	۶۴
رابطه مستقیم بین صورت سود و زیان و ترازنامه.....	۶۴
شاخص‌های سرمایه، دارایی، مدیریت، درآمد و نقدینگی (CAMEL).....	۶۵
پژوهش‌های صورت گرفته شاخص‌های سرمایه، دارایی، مدیریت، درآمد و نقدینگی.....	۶۸
تجزیه و تحلیل نسبت‌های مالی با استفاده از مدل تعدیل یافته دو پونت.....	۷۴
اصول و روش‌های تجزیه بازده حقوق صاحبان سهام.....	۷۵
تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی بانک‌های ایرانی.....	۷۸
فصل ۵: ارزیابی عملکرد مبتنی بر سود اقتصادی.....	۸۳
بازدهی تعدیل شده با ریسک.....	۸۳
ریسک در بانکداری.....	۸۴
محدودیت‌های بازده دارایی و بازده حقوق صاحبان سهام.....	۸۵
سرمایه اقتصادی.....	۸۶
ریسک اعتباری و ریسک انتقالی.....	۸۸
رویکردهای سنجش ریسک.....	۸۸
زیان مورد انتظار.....	۸۸
ریسک اعتباری سرمایه.....	۸۹
ریسک بازار: تعریف و عوامل ریسک.....	۹۰
رویکرد سنجش.....	۹۰
سرمایه ریسک بازار.....	۹۱
ریسک عملیاتی.....	۹۲
رویکرد سنجش و سرمایه.....	۹۲
رویکرد توزیع زیان (LDA).....	۹۲
رویکرد کارت امتیازی.....	۹۳
ریسک تجاری.....	۹۴
رویکرد اندازه‌گیری و سرمایه.....	۹۴
اثر تنوع بخشی.....	۹۴
تحولات قانونی و نظارتی.....	۹۵
معیارهای عملکرد تعدیل شده با ریسک (RAPMs).....	۹۶
بازدهی سرمایه تعدیل شده با ریسک.....	۹۷
یکپارچگی بازدهی سرمایه تعدیل شده با ریسک و ارزش افزوده اقتصادی.....	۱۰۰
فصل ۶: عوامل مؤثر بر عملکرد مالی بانک‌ها.....	۱۰۵
عوامل کلان اقتصادی و عملکرد مالی.....	۱۰۵
تورم و عملکرد مالی بانک.....	۱۰۶
بازار فارکس و عملکرد مالی بانک.....	۱۰۷

- نرخ ارز..... ۱۰۷.
- تأثیر ارز و عملکرد مالی بانک..... ۱۰۸.
- تولید ناخالص داخلی..... ۱۰۸.
- تولید ناخالص داخلی و عملکرد مالی بانک..... ۱۰۹.
- نرخ سود بانکی و عملکرد مالی بانک..... ۱۱۰.
- نرخ بیکاری..... ۱۱۰.
- اندازه و عملکرد مالی بانک..... ۱۱۱.
- رونق و رکود اقتصادی و عملکرد مالی..... ۱۱۱.
- تغییرات قیمت نفت و عملکرد مالی بانک..... ۱۱۲.
- ساختار بازار و عملکرد مالی بانک..... ۱۱۲.
- عوامل مؤثر بر بهبود عملکرد بانک‌ها..... ۱۱۳.
- اصطلاحات ضروری..... ۱۱۶.
- فهرست منابع ۱۱۹.
- صورت‌های مالی بانک نمونه (شرکت سهامی عام) سال مالی منتهی به تاریخ ۲۹ اسفند ۱۳۸۹..... ۱۲۱.

سخن ناشر

«طولانی‌ترین راه‌ها با نخستین گام‌ها آغاز می‌شوند»؛ گرچه این سخن درست است، اما در تولید محتوای علمی و انتقال دانش، کسی نخستین گام‌ها را به خاطر ندارد. همچنین در این راه، به درستی نمی‌توان از نقطه آغاز سفر سخن گفت و خط سیر و منزلگاه‌های آن را با نشانه‌هایی معین نمایا ساخت. براین اساس، در حال حاضر نکته شایان توجه یافتن راهکارها و کنشگرانی است که با تولید، نشر و انتقال یافته‌ها، و تربیت افراد صاحب‌نظر، گامی هرچند کوچک، در راستای گسترش و به اشتراک گذاشتن دانش و آگاهی در قالب یک محصل فرهنگی دارند.

با گسترش بازارهای مالی و با توجه به نیاز روزافزون طیف وسیعی از دانشجویان و پژوهشگران رشته‌های مختلف از جمله علم اقتصاد، مدیران، مشاوران سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاران و نیز علاقمندان به موضوعات بازار سرمایه و همچنین فراگیر شدن این بازار در میان آحاد جامعه، آموزش عمومی و تخصصی در حوزه بازارهای مالی بیش از پیش اهمیت یافته است. در این راستا، انتشارات بورس با هدف گسترش فرهنگ سرمایه‌گذاری در دارایی‌های مالی، توسط شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس تاسیس شد. این انتشارات در شهریور ۱۳۹۰ مجوز خود را از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دریافت کرد و با برداشتن نخستین گام‌های خود و انتشار کتاب‌های حوزه مالی با تأکید بر مباحث بازار سرمایه وارد عرصه تولید و نشر دانش و آگاهی شد. انتشارات بورس «مرجعیت در انتشار کتاب‌های مالی در سطح نشر و منطقه» را چشم‌انداز خود قرار داده است؛ و براساس نشست‌های متعدد کارشناسی، انتشار کتاب با محوریت‌های مرتبط با بازار سرمایه، فناوری اطلاعات در بازار سرمایه، مالی اسلامی و مالی عمومی را در اولویت نخست خود قرار داده است و پس‌دین کتاب را نیز با محوریت‌های حسابداری و حسابداری در بازار سرمایه، اقتصاد مالی و همچنین موضوعات بین‌رشته‌ای مرتبط با بازار سرمایه را به عنوان اولویت بعدی خود، روانه بازار کرده است.

انتشارات بورس افزون بر چاپ و نشر کتاب‌هایی که از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار، پژوهشگران، نگارندگان و برگرداندگان معرفی می‌شوند، اقدام به نشر بولتن‌ها، فصلنامه‌های سازمان بورس و نیز محصولات نرم‌افزاری همچون دی‌وی‌دی حاوی متن کتاب، کتاب‌گویا و فلش کارت نیز کرده است. از جمله دیگر اقدامات این انتشارات، می‌توان به مجموعه «کندو» اشاره کرد؛ مجموعه کندو با رویکرد آموزش، فرهنگ‌سازی و ارتقای سطح سواد و هوش مالی گروه کودک و نوجوان ایجاد شده است. انتشارات بورس در مدت زمان فعالیت کوتاه خود، موفق به انتشار ۱۲۰ عنوان شده است. این آثار به زبان فارسی و انگلیسی در حوزه‌های مرجع، تخصصی، دانشگاهی، عمومی و کودک در زمینه دستاوردهای روز بازار سرمایه در ایران و جهان و همچنین آموزش‌های عمومی و تخصصی در حوزه بازار سرمایه مشتمل بر کتب دانشگاهی در حوزه بازار سرمایه، کتب آموزشی با هدف پاسخگویی به نیاز عموم جامعه و انتشار برخی از منابع آزمون‌های بازار سرمایه است.